

Preek 10-01-2016

Ds Jaco Zuurmond

'doop van de Heer' - Lucas 3,15-16.20-21 – troebel water

Gemeente van de Levende,

Je kunt in zo veel dingen ondergedompeld zijn. In je werk. In je gezin. In je angst, in je zorgen of je ziekte. In je verliefdheid. In je dromen. In je bitterheid. Je kunt ondergedompeld zijn in de beelden van porno, of in de cantates van Bach. Ondergedompeld in de zo uitputtende verwachtingen van onze hollende cultuur. Ondergedompeld in het criminele milieu waarin je opgroeit. Ondergedompeld in moeizame relaties met ouders of met kinderen. Ondergedompeld in je verleden, ondergedompeld in de toekomst, ondergedompeld in een veel te klein nu. Ondergedompeld: Je zit er helemaal in... het water zit onontkoombaar overal om je heen... Al zij we dan geen vissen, ondergedompeld zijn is haast onze condition humaine.

Johannes de Doper doet ook aan onderdompelen, maar dan in het water van de Jordaan. De Jordaan dat is de grensrivier waar je doorheen moet als je in het beloofde land wilt komen. Denk niet dat je er makkelijk vanaf komt, brult Johannes tegen de massa die allemaal wel kopje onder willen. Leven is niet makkelijk, daar verandert ook een sacrament niets aan! Je kunt het oordeel niet ontsnappen door een leuk ritueeltje. Bekeer je van je zonden, keer je om op je weg en zoek God, voordat het te laat is!

Met massa's tegelijk komen ze naar Johannes. Oordeelsprofeten hebben nu eenmaal een grote aantrekkingskracht als de tijden onzeker zijn. Als je land bezet is, als er een economische crisis is, of andere godsdiensten aan je deur kloppen. Met angst en schuldgevoel kun je mensen manipuleren, dat weet iedere ouder en iedere geliefde al. Of dat zou je tenminste moeten door hebben van jezelf. Het volk is dan ook vol verwachting - zou hij de Redder zijn? Want dat is wat ze eigenlijk willen. Iemand die hen redt. Niet alleen van de Romeinse bezetter, maar minstens evenzeer van hun eigen fouten en mislukkingen, iemand die hen verlost van alles wat tussen hen en God in staat, iemand die hen bij de hand pakt en optilt uit de draaikolk van de tijd die we 'leven' noemen. Dat is een oermenselijk verlangen: iemand die je redt van jezelf. Iemand die jou uitkiest, een prins op het witte paard die je van je boze stiefmoeder verlost, of een prinses die jou kust en ineens ben je geen kikker meer maar zelf een prins. Een politicus die met één zondebok alle wereldproblemen zomaar oplost. Of een Christus die met een toverhand al je zonden onder het vloerkleed schuift et voila, je hoort bij de uitverkorenen en God vindt je geweldig, jaja. Angst en schuldgevoelens zijn nog steeds een belangrijke bron van religie. Niet van geloof, maar wel van religie. Ben jij de Messias, Johannes?

Nee, dat is hij niet. Als er een ding is dat hij zeker weet, dan is het wel dit: hij is niet de Messias, hij kan geen mensen redden. Maar de Messias die wel komt, die vervult hem met ontzag, daar wil hij wel voor knielen, degene die echt redding brengt, die echt bevrijdt, die doopt met Vuur en Geest, die op zo'n manier oordeelt dat mensen er vrij van worden.

Ik ben geen Messias, ik kan mensen niet redden. Ik ben iemand die andere mensen een spiegel voorhoudt waarin ze zichzelf in alle eerlijkheid en alle vermengdheid onder ogen kunnen komen. Pas als je het vlekje ziet, kun je het wegwerken, immers. Er zijn niet veel mensen die echt een spiegel zijn voor anderen. Als we al luisteren naar de ander, dan antwoorden we maar al te vaak met wat we denken dat de graag ander wil horen. Je praat mee, om de lieve vrede, om niet teveel betrokken te raken, of om maar aardig gevonden te worden. Het is ook helemaal niet fijn om een spiegel te zijn waar de ander zichzelf tegenkomt. Spiegel zijn voor elkaar is misschien wel de meest verlossende mogelijkheid van de liefde maar ook een belangrijke bron van echtscheidingen... Wie wil zichzelf nu

in alle vermengdheid echt kennen? Laat de redding maar van buiten komen, verlos me, maar laat me niet al te veel merken waar ik eigenlijk van verlost word.. trouwens, zo erg is het toch niet met me?

Ik ben de Messias niet, zegt Johannes. Ik kan jullie alleen maar in water dopen. Ik kan jullie hooguit tot het punt brengen waarin je de werkelijkheid van je leven onder ogen ziet. En dat is al heel wat. Ik kan jullie aanmoedigen om zelf een nieuw begin te maken, en dat is al heel wat. Maar de Messias doopt met de Heilige Geest en met vuur. En als je met Geest en vuur gedoopt wordt, dat is je verlossing. Alleen de wind, de Geest, blaast het kaf weg, alleen het vuur zuivert het goud van je leven. Mijn doop brengt je tot inzicht, maar de doop die van Godswege komt, die brengt echte verlossing. Mijn doop doet je beseffen hoezeer je voortdurend kopje onder gaat in de werkelijkheid van je leven, maar de doop van de Messias doet je echt opstaan tot nieuw leven. Maar nu je er toch bent... kom dan tenminste het water maar in. Durf tenminste eerlijk de werkelijkheid van je leven onder ogen te zien.

En terwijl wij in het water staan, ondergedompeld in de maalstroom van ons eigen leven, komt daar ineens Jezus aan. Die zo geheimenissvolle mens die ineens onder ons was, en die ergens zo veel van God lijkt te hebben.

Hij nadert het water, dat altijd stromende water. Het hoge woord van God nadert het water van de mensen en hun tijd. Er zit van alles in dat water. Hier drijft een misdaad, daar drijft een angst, een leugentje komt voorbij, daar drijven grote zorgen, daar dobbert de wanhoop en daar drijft diefstal, daar kleurt bitterheid en verdriet de stroom. Modderig water, dat leven van mensen. Wat doe je daar Jezus? Waarom zou jij je laten dopen? Wat heb jij in dit water te zoeken, God? Blijf toch in je hoge hemel waar de engelen zingen en het licht warm en vrolijk is. Waar geen dood is en geen pijn, waar niemand elkaar kwaad doet. Blijf toch ver weg Jezus, het leven is veel moeilijker dan je beseft als je jong bent - stop, loop niet door, ach, je voeten, nog zo zonder littekens van het leven, ze zijn al nat, het water komt tot je knieën, je middel en nu sta je... midden onder ons.

Doop mij, zeg je... en net als wij ga je kopje onder.

De eeuwigheid dompelt zich onder in de tijd. Helemaal kopje-onder. De vogels zingen niet meer, de bomen stoppen hun geruis, een vreemde stilte valt over de mensen op de oever en in het water. Doodstil wordt het, als nog voor de schepping. En dan verrijst hij. Jezus staat op, God staat op, en de tijd begint weer te lopen, de Jordaan stroomt als vanouds. Maar als je goed kijkt zie je dat daar waar Jezus is opgestaan, het water een beetje helderder is, alsof hij het water in brand heeft gezet. In de rivier van de tijd stroomt vurige eeuwigheid.

Kijk nog eens goed naar je leven en waar je momenteel in ondergedompeld bent. Merk je niet dat er iets boven water wil komen? Iets dat niet samenvalt met alles wat jou bevangt? Klinkt er niet ergens een lach, zingt er niet een vurige liefde die vrij maakt? Misschien wil er iets doorbreken, als een nieuw mens, naar het beeld van God geschapen. Durf het te zien, durf het wáár te nemen.

Sta op, met Jezus mee, uit het water. Wees een mens die zegt tegen God: hier ben ik. Zoals ik ben. Maar hier ben ik.

En de hemel wordt geopend, en een witte duif van de vrede daalt neer... en er klinkt een stem die zegt: jij, Zen, jij Marianne, jij Gideon, jij Hans, jij Christien, jij, mens hier in midden in dit water van het leven, jij bent mijn geliefde, mens, wat ben ik bij met je!

Amen

Met dank aan Marianne Vonkeman